

"ATATÜRK'Ü ANEKDOTLARLA ANLAMAK"

-Burhan Göksele'in Anısına

Berna TÜRKDOĞAN*

21 Temmuz Salı günü saat 11.00'de Burhan Göksele'in evinde yapılan röportajın derlemesi olan bu yazıda, Sayın Göksele'in "Atatürk'ü Anekdotlarla Anlamak" başlığı altında anlattığı birkaç anısı derlenmiştir. Bu derlemeyi, 9 Ekim 1998 Cuma günü kaybettiğimiz Burhan Göksele'in anısına yayınlamayı uygun gördük.

Gazi Mustafa Kemal Bulvarı'ndaki evinde sade bir hayat süren Göksele, tarihin canlı bir tanığı olarak halen ayakta dimdik duruyor ve o günleri anlatırken tekrar tekrar yaşıyor gibiydi. Burhan Göksele'in ağzından Mustafa Kemal ve Türk askeri ile ilgili anekdotları şöyledir;

"Atatürk'ün Sivas'a geldiği bir akşam, Sabiha Gökçen de yanındadır. Akşam yemeğinde Atatürk başlamadan kimse yemeğe başlamıyor. Emir subayı gelir. Atatürk'ün kulağına bir şeyler söyler. Atatürk besmele çeker ve yemeğe başlar. Neyi bekler? Sabiha Gökçen, şöyle der; emir subayı der ki; tüm asker, polis ve erler yemeğe başladı. Maiyetindeki subaylar yemeğe başlamadan o yemek yiyememektedir. Maiyetindeki er, polis ve tüm subayların yattığı yerleri gören Atatürk, onların istirahatı sağlandıktan sonra kendisi de yatıyor. Aksi oldu mu? Olursa, hiç belli etmeden tepkisini belli eder. Yerine yatmıyor ve herhangi bir yere yatıyor."

Rahmetli Göksele'in aktardığı bir başka anekdot ise şöyledir;

* Atatürk Araştırma Merkezi Uzman Yardımcısı

"İstanbul Park Otel'de, dil konusunda konuşulacaksa dil uzmanları orada. Herkes kalkmasını bekler. Emir subayı gelir ve bir kağıt verir. Kağıtta şunlar yazılıdır. –Bugünün masrafları hesabınızdan ödendi–."

Burhan Göksel – : Atatürk'ün bu davranışı bütün devlet adamlarına örnek olmalıdır.

"İran Şahı Pehlevi Atatürk'ün misafiridir. Kurban kesimine izin vermez. Şah sorar: Ey büyük Gazi! Niye dayanamıyorsun? – Atatürk cevap verir; "Kan görmek normaldir. En yakınım ölebilir, atlar geçerim, harptir. Bu mahlukların günahı ne?" İran Şahı; "Sen büyüksün" der.

Bir başka anekdot ise;

"Dumlupınar'da Fatma Teyze vardır. 2 tavuğu vardır. Onları kesip ilk gelen Türk Paşa'sına ikram edecektir. Büyük Taarruz başlar. Gelen komutana ikram eder. Boğazından geçmez. Komutan da Mustafa Kemal'e ikram eder. Paşa sorar? Tümen askerleri ne yedi? Cevap; 5-6 peksimet ve kavurga yediler paşam. Mustafa Kemal hemen –bu tavuğu askere ver biz peksimet yiyelim– der."

Burhan Göksel – Bu şimdi anlatacağım ise bilindik bir olaydır. Ama çok önemlidir.

"İzmir'e Türk Ordusu girer. Karşıyaka'da köşk hazırlanan yerde Yunan bayrağı vardır. Kral Konstantin geldiğinde burada misafir olmuştur. Kral Türk bayrağını çiğnemiştir. Mustafa Kemal'in de çiğnemesi için ayağının altına sererler Yunan bayrağını. Mustafa Kemal ise –ben çiğneyemem, bayrak bir milletin onurudur! Kimsenin çiğnemeye hakkı yoktur, der."

"Etli kuru fasulye ve pilav sever Atatürk. Askerler arasında Mehmetçikler güreş yapar. Bir tanesi önüne geleni yener. Paşa, benimle de güreş der. –Paşam seni dünya yenemedi, ben nasıl yenerim– der."

"Anadolu'da seyahatlere çıkar. Erzincan'da bir din adamı karşılar. Din dersi vardır okulda. Gittiği yerin makamına oturmayan Atatürk dersi dinler. İçeri hoca girmeden sınıfa girmez. Hoca din dersinde İnşirak suresini anlatır. Heyecanlanan hoca devam edemez. Atatürk, hocam izah ediniz öğrencilere der. Ama hoca, sizin önünüzde heyecanlanırım, konuşamam der. Atatürk bunun üzerine öğrencilere bu sureyi uzun uzun izah eder."

Burhan Göksel – Emekli Korgeneral Adnan Orel'in din konusuna ilişkin bir anısını aktarayım.

"Mareşal Stirling isimli bir zat Genelkurmay Başkanlığı'na tayin edilir. Ataşeleri toplar. Mareşal kürsüde alkışlanır. Türkiye ataşesini görmek isterim der. Adnan Bey ayağa kalkar. Hepiniz niye önce Türk ataşesine hitap ettiğimi merak ediyorsunuzdur. Birazdan öğrenirsiniz. –Çanakkale'de siperler yakın, İngiliz eri sipere düşer. Esir alınır. Teğmen sorar: Ne arıyorsun? Biz portatif kilise yaptık. Sis yüzünden sipere düştük. Bizim teğmen yemin et diyor. Asker İncili öper. Teğmen al bu yavurları şu hendenkten geçir gidip tapınsınlar der yanındaki ere. İngiliz ordusunda bir kanun vardır. Esir olan herkes divan-ı harbe verilir. Suçlu ise ordudan tard edilir. Yoksa ordudan ihraç edilir. Yüksелеmez. O teğmen beni bırakmasa idi şu anda karşınızda değildim. Sizi selamlıyorum– der".

"Çanakkale'de sıhhiye çavuşu karşısında 2 yaralı görür. Biri Fransız biri de Türk askeri. Mehmetçik ölmek üzeredir. Sıhhiye çavuşu bakar ki bir tek iğnesi kalmış. Kime yapacak. Ölmek üzere olan Türk askerine değil, kurtarılacak olan Fransız'a yapar."

Burhan Göksel – Mustafa Kemal'i ve Türk askerini tanımak için bu anekdotlar çok önemlidir. Yayınlanmamış bir çok anı var. Keşke bunlar gün ışığına çıkabilse.

Rahmetli Burhan Göksel başarısının, 1938 yılı Mayıs ayında, Eskişehir Hava Meydanı'nda Büyük Atatürk'le geçirilen bir gecenin sonunda aldığı emir ve nasihatleri ve hatta vasiyetleri hiç unutmamış olmasından kaynaklandığını anlamış ve gözleri dolmuş bir şekilde, –kendisini daha fazla yormaya dayanamadığımdan– bırakarak görüşmemizi noktalamış, bir sonraki görüşme için sözleşmiştik. Zamansız vefatı nedeniyle bu sözümüzü yerine getiremedik. Canlı tarihimizden birini daha kaybetmenin üzüntüsü içindeyiz.